

Severní Čechy

Jméno: _____

Putování po ČR, str. 19-22

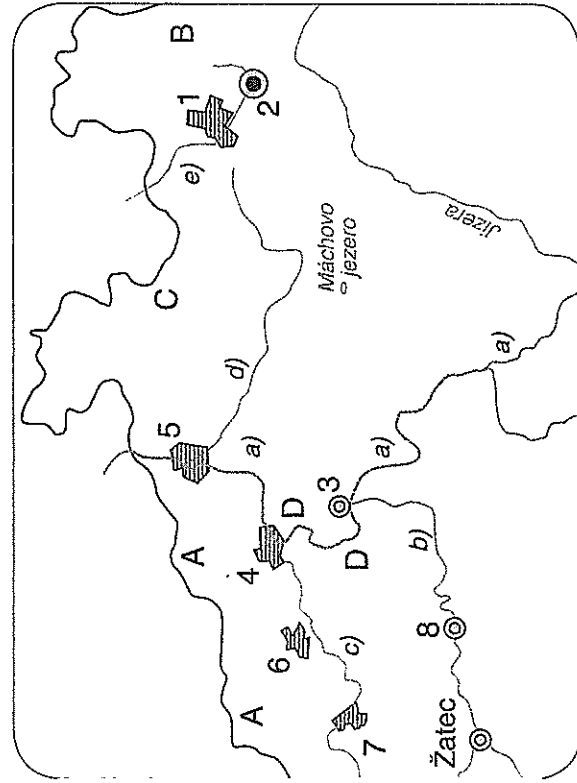
1. Ukaž na mapě **polohu** průmyslové oblasti **severních Čech**. Pak doplň:

- Severní Čechy leží od krajiny mého domova směrem na _____.
- Životní prostředí severních Čech poškodily např.: _____.

2. Popiš a ukaž na nástěnné mapě **povrch severních Čech**. Pracuj podle zadání a pohoří očíslej podle nadmořské výšky.

název pohoří	nejvyšší vrchol	nadmořská v.	pořadí
_____	_____	_____ m n. m.	_____
_____	_____	_____ m n. m.	_____
_____	_____	_____ m n. m.	_____
_____	_____	_____ m n. m.	_____

3. Podle schématu a podle mapy doplň požadované údaje.

Řeky:

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____
- e) _____

Pohoří:

- A _____
- B _____
- C _____
- D _____

Města (podle schématu a podle mapy doplň do kroužků příslušná čísla):

- Liberec ○; Ústí nad Labem ○; Jablonec nad Nisou ○; Most ○;
- Děčín ○; I omuv ○; I itoměřice ○; Tenlice ○

VL-Z-3

Vysvětlíte, proč Máchovo jezero není skutečné jezero. Vyluštíte následující rébus. Jednotlivá slova oddělte svislými čarami. Názvy řek vepište do schématu na listě 4/A NISALABEOHŘEBÍLNAPLOUČNICECHRANICEMÁCHOVOJEZERO

Města

Popište polohu některých severočeských měst a uvádějte o nich další informace.

Seřadte města uvedená v učebnici na str. 21 podle abecedy. Podtrhněte červecí krajské město Ústeckého kraje, černě město s chemickým průmyslem, hnědě město s těžbou hnědého uhlí v okolí, zeleně centrum chmelařské oblasti a fialově přístav.

Průmysl, ochrana životního prostředí

V učebnici vyladejte informace o tom, jak průmyslová činnost ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Navrhněte, jak zabránit dalším ekologickým škodám.

Informace jsem našel/našla v učebnici na str. _____.

- V severních Čechách se rozkládají uhelné pánve pod _____ horami
- Těží se tam _____ uhlí, které se využívá _____
- Tepelné elektrárny znečišťují ovzduší škodlivými látkami. Znečišťování ovzduší je možné zmírnit zabudováním _____ do komínů.

5. Připoj, co k sobě patří.

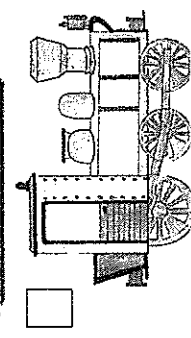
JABLONEC n. Nisou	ŽATEC	MOST	DĚČÍN	TEPLICE
CHMEL	LÁZNĚ	BIŽUTERIE	PŘÍSTAV	UHLÍ

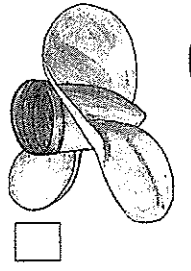
6. Přepiš tuto větu tak, aby dávala smysl.

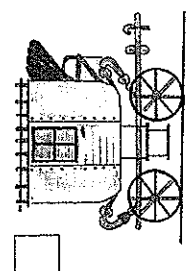
ynáčboulps éksvodiž orp ěšálvz otteh a robát ínčartneenok okaj anávízuyv ykláv évotěvs .2 az ytsican alyb ěnízereT v tsonveP

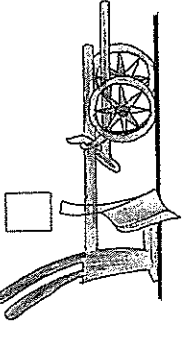
1. Podle učebnice doplň vynechané údaje. Potom krátce zopakuj obsah textu svými slovy.
 Lidé ve městech nacházeli práci v nově vznikajících .....
 Manufaktura byla velká ....., kde pracovalo mnoho .....
 Nejvíce manufaktury se rozšířilo v (textilní výrobě – leteckém průmyslu).

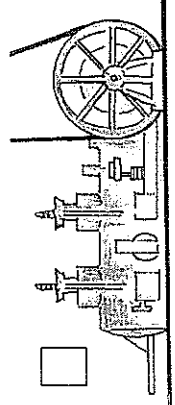
2. S pomocí nápovědy pojmenuj technické vynálezy a do rámečků napiš příslušná čísla.

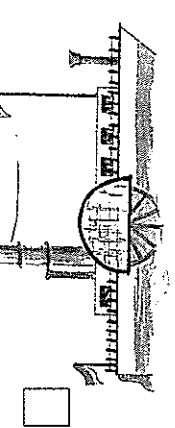

☐

☐

☐

☐

☐

☐

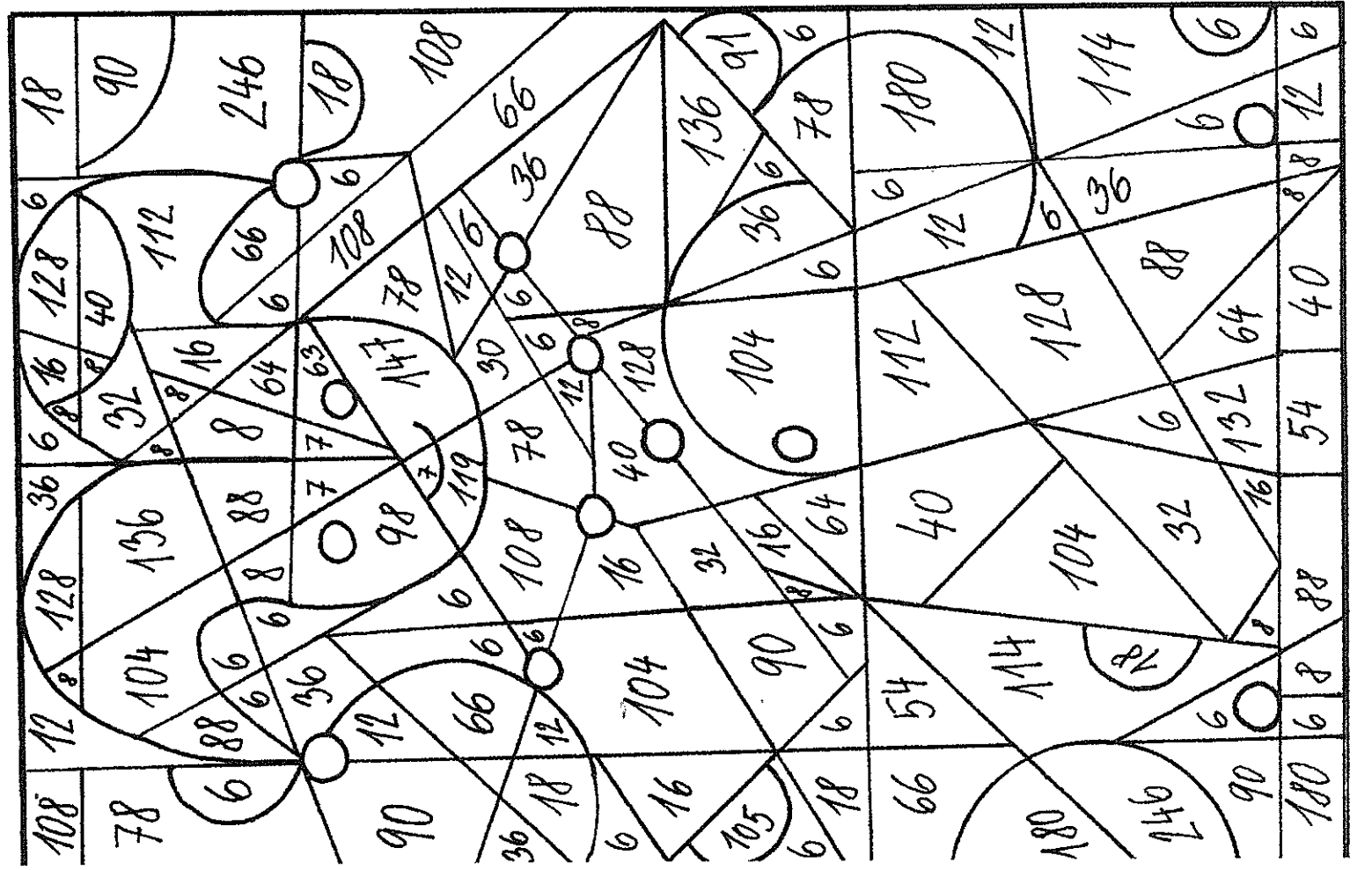
VL-D 3

Nápověda: ① lodní šroub, ② vůz koňské dráhy, ③ uzemněnýbleskosvod, ④ parní automobil,
 ⑤ parní lokomotiva, ⑥ ručadlo, ⑦ parní stroj, ⑧ parník
 Podtrhni názvy vynálezů, které využívaly sílu parního stroje. Jak rozeznáš podle vnějšího
 vzhledu parník od motorové lodi a parní lokomotivu od motorové nebo elektrické?

3. Vylušti jména našich vynálezců skrytá v přesmyčkách. Na linky vedle jejich
 jména doplň, co sestrojili. Pořčbné údaje jsem nalezla v učebnici na str. .... a .....

SEF – JO * ŽEK – BO _____
 KOP – PRO * VIŠ – DI _____
 SEF – JO * SEL – RES _____
 TI – FRAN – ŠEK * A * LAV – VÁC * VÉ – VE – KO – VER _____

*Výbarvi násobky č. 8 červeně } poslední motor
 č. 7 oranžově }
 č. 6 modře bíle }*

Romantismus

měno:

Obrazy z novějších českých dějin, str. 14-1:

1. polovina ____ století
228 : 12

Pracuj s textem v učebnici na str. 14 a doplň:
Romantičtí umělci:

* hrdiny jejich děl jsou často

* sblíží člověka s

* se vrací ve svých dílech k

* láká je

život v cizích zemích

Přečti si, jak se odrazil romantismus v různých druhích umění. K popisu v rámečcích přiřaď příslušná čísla: ① hudba, ② malířství, ③ literatura, ④ architektura.

Hrady a zámky byly přestavovány do — podob rybníckého rázu. Vypadaly pohádkově. Kolem se zakládaly parky.	Hlavními tématy obrazů byly středověké bitvy a napětí z lovu. Umělci dále zobrazovali nádhernou domácí přírodu.
Spisovatelé objevovali krásu pohádek a pověstí. Hrdiny básní, povídek i divadelních her byli rytíři, zbojníci, žebráci a tuláci.	Skladatelé vyjadřovali krásu zvuků přírody, lidových písní a tanců. Opery byly plné pohádkových a dobrodružných příběhů.

Prohlédni si obrázek v učebnici na str. 15 a napiš, které prvky v architektuře, případně v oblekání lidí, bys označila jako romantické.

Stavby z období romantismu

Obrazy z novějších českých dějin, str. 15

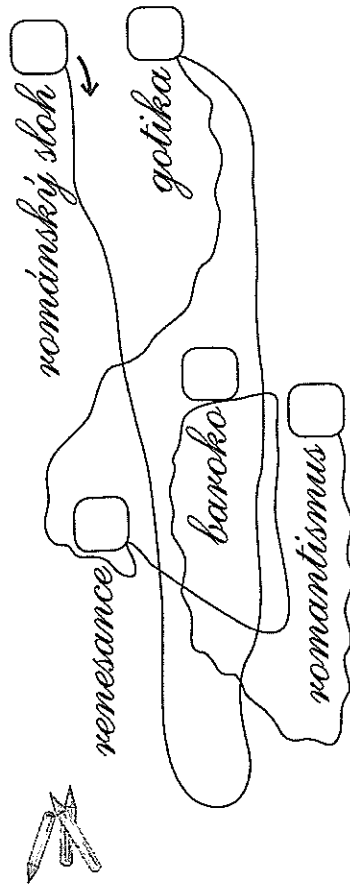
Samostatná práce:

Budu hovořit o (název památky)

podle těchto poznámek —

Poznámka: Architektura z doby romantismu často napodobuje slohy dřívější, např. gotiku – novogotický sloh, renesanci – sloh novorenesanční. V době romantismu se dále stavěly např. čínské pavilony nebo minarety (např. v lednickém parku). Některé stavby z té doby byly postaveny záměrně tak, aby působily dojmem zříceniny. Architektura romantismu bývá členitá (viz zámek Hluboká, obrázek v učebnici na str. 15). V novorenesančním slohu bylo postaveno např. Národní divadlo v Praze (múzy na balustrádách, trigly, členitý portál). Pátrejte po stavbách z 19. století v oblasti svého domova: mohou to být např. budovy některých radnic.

Zopakuj si, jak následovaly jednotlivé slohy za sebou. Očísluj je od nejstaršího. Informace hledej v Příloze k učebnicím vlastivědy ALTER.

Vl - D - 4

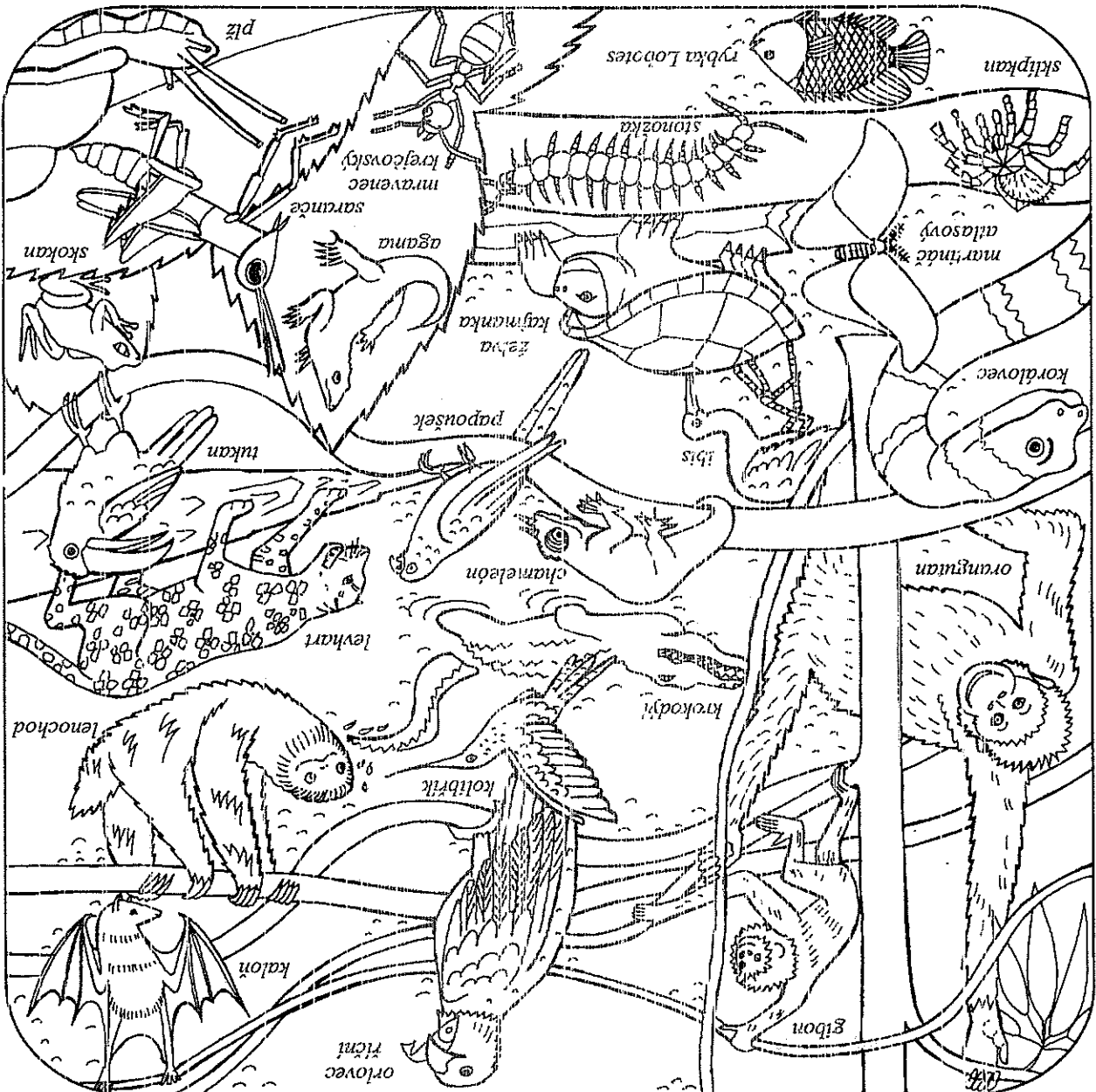
- a) Vyhledej v dostupných zdrojích, jak jsou propojeny organismy v pralese.
b) Napiš, případně namaluj, jak jsou organismy přizpůsobeny tropickým podmínkám.

Tajenka:

1. Tropicke pralesy se rozprostiraji v okoli rovniku.
  2. Podnebi v nich se v prubehu roku temer nemeni.
  3. V tropickych pralesich prsi velmi zidka.
  4. Nejvetsi a nejznamsi je Amazonsky prales.
  5. Roste zde pouze male mnozství rostlinnych druhu.
  6. Tropicke pralesy daji cloveku velky uziek.
  7. Nejvetsi nebezpeci pro prales predstavuje jeho bezhlave kaceni.
- ANO ☐ NE ☐
- P D Z I N V G J E L F

4. Hra. Rozhodni o spravnosti tvrzeni a prislusne pismeno pis do tajenky.

3. Zarád jednotlivé živočichy do správné skupiny. Připoj další zástupce. - *Wm*

Ne vidave

- a) Zjistí v dostupných zdrojích zajímavosti o vybraném živočichovi. Vytvoř PĚTLÍSTEK.
b) Jaka nebezpečí nám hrozí v savaně? Jaka nebezpečí pro savanu představuje člověk?

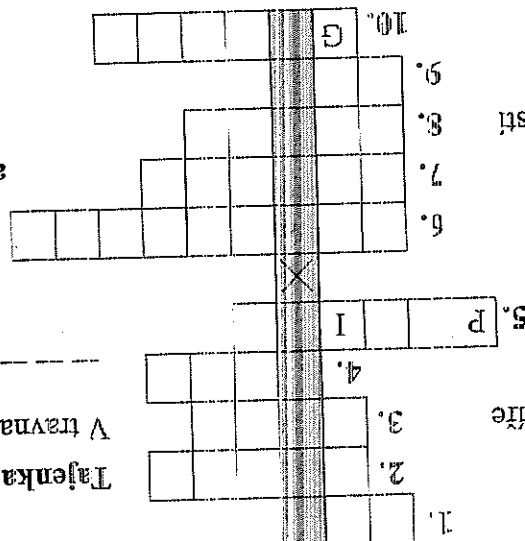

5. Zarád' živočichy do příslušných skupin. Které skupiny zde nejsou zastoupeny a proč?

b) Vymysleť hádanky na některé živočichy savany.

10. Rve jako paván.
Má nohy jako gazela.
Síletí se jako sup.
Chová se jako hyena.

a) Vysvětlí řešení: - *lvice*

Tajenka:
V travnatých oblastech žijí

1. Král zvířat
2. Černo-bílý lichočopytník
3. Největší suchozemské zvíře
4. Dřeviny savan
5. Druh opice
6. Neletavý obrovský pták
7. Rostliny travnatých oblastí
8. Plaz
9. Rve jako paván.
10. Má nohy jako gazela.
Síletí se jako sup.
Chová se jako hyena.

4. Křížovka - živočichové a rostliny travnatých oblastí.

Pro řešení

a) Jaké nebezpečí představují pouště pro lidstvo? Čím je to způsobeno?

Tajenka: Pouštní obyvatelé tvoří

10.	Poušť se nenachází v	R	Austrálii	S	Asii	Y	Evropě
9.	Mezi pouštními rostliny nepatří	E	liany	N	jehličnaté stromy	O	trávy
8.	Mezi pouštními živočichy nepatří	F	hmyz	M	ryby	S	plazi
7.	Velké kopce navátého písku jsou	K	duny	H	kopce	J	hory
6.	Největší poušť světa	A	Gobi	I	Kalahari	E	Sahara
5.	Místo kolem vodních pramenů se nazývá	M	pláž	N	oáza	C	vesnice
4.	Nejtypičtější rostlina pouště je	V	kaktus	R	dub	B	říže
3.	Nejtypičtější zvíře na poušti je	I	jelen	O	velbloud	Y	slon
2.	Pouště bývají pokryté	E	blátem	O	kamenin	Č	pískem
1.	Pouště vznikají na místech, kde je	K	málo srážek	L	dostatek srážek	T	velká zima

3. Pouštní kvíz. Ověř si, co ses naučil/a z textu.

2. Na základě informací z textu společně vytvořte model pouště s rostlinami i živočichy. Pomůcky: pískový stůl nebo velká krabice a písek, pouštní rostliny (kaktusy) a živočichové - možno využít plastových zvířátek nebo je vyrobit z modelíny.

a) Najdi na mapě světa, kde se nachází největší poušť. Najdieme poušť v Evropě? *nikde*

b) Seřad vegetační oblasti, o kterých jste se dosud učili, podle množství srážek.

Rozlišujeme čtyři základní druhy pouští: skalnatou, kamennitou, štěrkovou a písčitou. V písčné poušti najdeme dvě hlavní oblasti. Z první vítr odnáší jemný písčitého materiálu. Druhou oblastí je část, kde se písek ukládá a kde vznikají písčné duny. Každoročně vzniká 120 000 km² nové pouště, což znamená pro člověka velkou hrozbu. Dochází k tomu v důsledku nadměrného spásání a kácení rostlinstva na mnohých místech světa.

Jedním z charakteristických rysů pouště je nedostatek vegetace. Obvyklá je řídká vegetace specifického typu (kaktusy a další sukulenty), i když se výjimečně mohou vyskytnout i rozsáhlejší porosty (např. „lesy kaktusů“). Více rostlin najdeme u zdrojů povrchové nebo podzemní vody (oázy a okolí řek). V kamennitých pouštích i Afriky rostou rostliny k nerozeznání od kamenů. Nazývají se živé kameny a vydrží teplotu až 120 °C.

Obrovská vedra vedou k omezení denní aktivity obyvatel pouště. Pouštní zvířata jsou sice uzpůsobena vysokým teplotám, ale většina z nich si nemůže dovolit přehřívání svého organismu a pýtvat tělesnými tekutinami. Pouštní život tedy začíná večerním šerem a končí následující den dopoledne.

a) Najdi na mapě světa, kde se nachází největší poušť. Najdieme poušť v Evropě? *nikde*

b) Seřad vegetační oblasti, o kterých jste se dosud učili, podle množství srážek.